

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-185-03

Druk nr 2180
Warszawa, 3 listopada 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o czasie urzędowym na obszarze
Rzeczypospolitej Polskiej** wraz z projektami
podstawowych aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia

o czasie urzędowym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 1. Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się czas urzędowy.

Art. 2. 1. Czasem urzędowym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej jest czas środkowoeuropejski albo czas letni środkowoeuropejski w okresie od jego wprowadzenia do odwołania.

2. Czas środkowoeuropejski jest czasem zwiększonym o jedną godzinę w stosunku do uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL).

3. Czas letni środkowoeuropejski jest czasem zwiększonym o dwie godziny w stosunku do uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL).

4. Uniwersalny czas koordynowany UTC(PL) jest polską realizacją międzynarodowego uniwersalnego czasu koordynowanego UTC i wyznaczany jest przez państwowy wzorzec jednostek miar czasu i częstotliwości.

Art. 3. Prezes Rady Ministrów wprowadza i odwołuje czas letni środkowoeuropejski, w drodze rozporządzenia, ustalając na okres co najmniej jednego roku kalendarzowego dokładne daty, od których następuje wprowadzenie lub odwołanie czasu letniego, uwzględniając istniejące standardy międzynarodowe w tym zakresie.

Art. 4. 1. Organem uprawnionym do utrzymywania czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL) oraz do rozpowszechniania sygnałów tych czasów jest Prezes Głównego Urzędu Miar.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, sposoby rozpowszechniania sygnałów czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL), uwzględniając w szczególności standardy międzynarodowe i potrzeby użytkowników.

Art. 5. Traci moc ustawa z dnia 18 stycznia 1996 r. o czasie letnim (Dz. U. Nr 29, poz. 128).

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

UZASADNIENIE

1. Celem wydania ustawy o czasie jest:
 - ustanowienie czasu urzędowego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej,
 - odniesienie czasu urzędowego do uniwersalnego czasu koordynowanego UTC,
 - wskazanie organu odpowiedzialnego za rozpowszechnianie czasu urzędowego,
 - włączenie postanowień ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o czasie letnim.
2. Potrzeba wydania ustawy o czasie wynika z konieczności uzupełnienia luki prawnej odnośnie czasu urzędowego (odpowiadającego czasowi strefowemu według światowego podziału na jednogodzinne strefy czasu) i jego powiązania z międzynarodowym uniwersalnym czasem koordynowanym UTC, ustawowego wskazania organu uprawnionego do utrzymywania oraz rozpowszechniania czasu urzędowego, zwłaszcza w przypadku czasu mającego znaczenie daty pewnej.
 - 2.1. Ustawa z dnia 18 stycznia 1996 r. o czasie letnim (Dz. U. Nr 29, poz. 128) stanowi jedynie o wprowadzaniu i odwoływaniu czasu letniego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, przyjmując (w art. 3) jako czas odniesienia czas zimowy wprowadzony od dnia 24 września 1995 r. na mocy uchwały nr 29 Rady Ministrów z dnia 7 marca 1995 r. w sprawie wprowadzenia czasu letniego i zimowego w 1995 r. (M. P. Nr 13, poz. 162). Ustawa nie reguluje żadnych innych zagadnień dotyczących czasu urzędowego w Polsce.

Również ustawa z dnia 3 kwietnia 1993 r. – Prawo o miarach (Dz. U. Nr 55, poz. 248, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach (Dz. U. Nr 63, poz. 636, z późn. zm.) nie regulują zagadnień

dotyczących czasu urzędowego w Polsce. Wymienione ustawy zobowiązują Prezesa Głównego Urzędu Miar do utrzymywania państwowych wzorców jednostek miar. W dziedzinie czasu jednostką miary jest sekunda, która jest podstawową jednostką miary do prowadzenia urzędowej rachuby czasu (czasu urzędowego) w Polsce.

W praktyce metrologicznej czas urzędowy, przyjmowany za obowiązujący w Polsce i utrzymywany w Samodzielnym Laboratorium Czasu i Częstotliwości Głównego Urzędu Miar, jest powiązany z międzynarodowym uniwersalnym czasem koordynowanym UTC (ang. Universal Coordinated Time) przez dodanie jednej godziny i nazywanym czasem środkowo-europejskim (ang. Central European Time – CET), zgodnie z postanowieniami międzynarodowej konferencji w Waszyngtonie w 1884 r.

Czas letni jest wprowadzany i odwoływany rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów na mocy cytowanej ustawy, przy czym momenty wprowadzania i odwołania czasu letniego są odniesione do skali czasu Greenwich Mean Time (GMT), nie używanej już w skali międzynarodowej od 1975 r. Należy podkreślić, że Rezolucja nr 5 XV Generalnej Konferencji Miar z 1975 r. zaleca Państwom – członkom Konwencji Metrycznej stosowanie jako obowiązującego uniwersalnego czasu koordynowanego UTC.

2. 2. Uniwersalny czas koordynowany UTC wyznacza Międzynarodowe Biuro Miar (BIPM) jako wartość średnią ważoną wskazań około 250 zegarów atomowych (w tym 7 zegarów atomowych z Polski – 3 zegary Głównego Urzędu Miar i po jednym zegarze z Obserwatorium Astrogeodynamicznego CBK PAN, Instytutu Łączności, Centrum Badawczo-Rozwojowego TP S.A. i Instytutu Tele- i Radiotechnicznego) z około 50 laboratoriów na całym świecie. BIPM co miesiąc publikuje odchylenia od wyliczonej wartości średniej uniwersalnego czasu koordynowanego UTC w postaci poprawek dla każdego zegara lub zespołu zegarów utrzymującego fizycznie skalę czasu UTC, oznaczaną jako UTC(k), gdzie „k” oznacza laboratorium czasu lub kraj. Nie istnieje fizycznie główny światowy zegar realizujący UTC. Nie istnieje również „Międzynarodowy

Wzorzec Czasu”, a czas UTC jest skalą „wirtualną”. Istnieją natomiast fizycznie lokalne, krajowe realizacje UTC, np.: UTC(PTB) – oficjalna skala czasu Republiki Federalnej Niemiec, UTC(OP) – oficjalna skala czasu Republiki Francuskiej. Jedną z lokalnych realizacji jest UTC(PL) powstająca w Głównym Urzędzie Miar.

2.3. W Polsce podmiotami rozpowszechniającymi sygnały czasu są:

- Główny Urząd Miar (Samodzielne Laboratorium Czasu i Częstotliwości)
 - utrzymuje w ciągłej pracy system TDS (Time Distribution System) umożliwiający zdalną synchronizację zegara systemu komputerowego z czasem UTC(PL) przez połączenie modemowe (tel. /0-prefix-22/ 654 88 72). Prowadzone są w sposób ciągły porównania zegarów atomowych tworzących czas UTC(PL) metodą satelitarną, oznaczaną jako GPS CV umożliwiające synchronizację zegarów atomowych z dokładnością pojedynczych nanosekund. U uruchomiony jest system rozpowszechniania czasu przez sieć internetową z wykorzystaniem specjalizowanych komputerów, tzw. serwerów czasu o adresach: tempus1.gum.gov.pl, tempus2.gum.gov.pl,
- Centrum Badań Kosmicznych PAN – Obserwatorium Astrogeodynamiczne w Borowcu – utrzymuje 2 serwery czasu o adresach: pavo.cbk.poznan.pl, vega.cbk.poznan.pl,
- Polskie Radio S.A. – nadaje sygnały akustyczne z Samodzielnego Laboratorium Czasu i Częstotliwości Głównego Urzędu Miar, sygnały dostępne są na falach długich 225 kHz oraz ultrakrótkich (UKF),
- Inne rozgłoszenie radiowe – nadające akustyczne sygnały czasu nie synchronizowane przez GUM,
- Telekomunikacja Polska S.A. – prowadzi „zegarynkę” pod nr tel. 9226;
- TVP i inne stacje telewizyjne polskie – zegar i telegazeta.

2.4. Projekt ustawy zapewnia:

- ustalenie obowiązującego czasu urzędowego w Polsce i jego odniesienie do międzynarodowego uniwersalnego czasu koordynowanego UTC,

– wskazanie Prezesa Głównego Urzędu Miar jako organu administracji miar uprawnionego do utrzymywania i rozpowszechniania czasu urzędowego w Polsce.

3. Stan dotychczasowy – zestawienie regulacji prawnych.

- 3.1. Podział na 24 jednogodzinne lokalne strefy czasowe na świecie został ustalony na międzynarodowej konferencji w Waszyngtonie w 1884 r. Jednogodzinna strefa czasowa obejmuje strefy o szerokości 15° na kuli ziemskiej. Jako strefę czasową odniesienia przyjęto strefę południka 0° w Greenwich (Anglia). W latach późniejszych czas średni słoneczny wyznaczony w obserwatorium w Greenwich przyjęto oznaczać skrótem GMT (Greenwich Mean Time).

W Polsce czas strefowy określała ustawa z dnia 11 maja 1922 r. o rachubie czasu (Dz. U. nr 36, poz. 307). Legalną rachubę czasu wyznaczono w odniesieniu do czasu średniego słonecznego w południku 15° na wschód od Greenwich, czyli o jedną godzinę wcześniej w stosunku do GMT.

Uchylenie tej ustawy było związane ze zmianą międzynarodowej definicji jednostki miary czasu – wprowadzeniem sekundy SI.

Zmiana ta została przyjęta w październiku 1967 r. przez XIII Generalną Konferencję Miar, legalizując tym samym nastanie nowej ery – ery czasu atomowego. Definicja sekundy została oparta o zjawiska kwantowe zachodzące w atomie cezu 133.

Jest to obecnie obowiązująca definicja sekundy w Polsce [zarządzenie nr 4 Prezesa Głównego Urzędu Miar z dnia 17 stycznia 1994 r. w sprawie ustalenia nazw, definicji i oznaczeń legalnych jednostek miar (Dz. Urz. Miar i Prob. Nr 2, poz. 4 i Nr 6, poz. 13)].

- 3.2. Uchwała Rady Ministrów z dnia 21 września 1949 r. w sprawie stosowania czasu środkowoeuropejskiego na obszarze Państwa (M. P. Nr A-71, poz. 906) postanawiała o stosowaniu czasu środkowoeuropejskiego bez zmian w ciągu roku.

3.3. Uchwała powyższa została uchylona uchwałą nr 782 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 1956 r. w sprawie wprowadzenia czasu letniego i zimowego (M. P. Nr 104, poz. 1198) wprowadzającą od 1957 r. czas letni i zimowy oraz upoważniającą Prezesa Rady Ministrów do wydawania zarządzeń o wprowadzeniu czasu letniego i zimowego na obszarze Polski.

Na podstawie wymienionej uchwały Prezes Rady Ministrów wydawał zarządzenia w sprawie wprowadzenia czasu letniego i zimowego w latach 1957-1964. Zarządzenia były publikowane w Monitorze Polskim:

(M. P. z 1957 r. Nr 38, poz. 245),

(M. P. z 1958 r. Nr 14, poz. 84),

(M. P. z 1959 r. Nr 35, poz. 159),

(M. P. z 1960 r. Nr 29, poz. 134),

(M. P. z 1961 r. Nr 21, poz. 100),

(M. P. z 1962 r. Nr 32, poz. 146),

(M. P. z 1963 r. Nr 40, poz. 198),

(M. P. z 1964 r. Nr 33, poz. 143).

3.4. W okresie od 1965 r. do 1977 r. zarządzenia w sprawie wprowadzenia czasu letniego i zimowego nie były wydawane. W tym okresie nie były wprowadzane zmiany czasu w ciągu roku.

3.5. Uchwała nr 3 Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 1977 r. w sprawie wprowadzenia czasu letniego i zimowego (M. P. Nr 1, poz. 3) *de facto* zastąpiła poprzednią uchwałą z 1956 r. (nie uchylając jej formalnie). Na podstawie wymienionej uchwały Prezes Rady Ministrów wydawał zarządzenia w sprawie wprowadzenia czasu letniego i zimowego w latach 1977-1989. Zarządzenia były publikowane w Monitorze Polskim:

(M. P. z 1962 r. Nr 32, poz. 146),

(M. P. z 1977 r. Nr 1, poz. 4),

(M. P. z 1978 r. Nr 1, poz. 8),

(M. P. z 1979 r. Nr 3, poz. 30),

(M. P. z 1980 r. Nr 4, poz. 16),
(M. P. z 1981 r. Nr 7, poz. 60),
(M. P. z 1982 r. Nr 8, poz. 50),
(M. P. z 1983 r. Nr 4, poz. 26),
(M. P. z 1984 r. Nr 3, poz. 23),
(M. P. z 1985 r. Nr 2, poz. 16),
(M. P. z 1986 r. Nr 6, poz. 39),
(M. P. z 1987 r. Nr 7, poz. 50),
(M. P. z 1988 r. Nr 9, poz. 77),
(M. P. z 1988 r. Nr 33, poz. 299),
(M. P. z 1989 r. Nr 41, poz. 330).

3.6. W 1995 r. została podjęta uchwała nr 29 Rady Ministrów z dnia 7 marca 1995 r. w sprawie czasu letniego i zimowego w 1995 r. (M. P. Nr 13, poz. 162) uchylająca uchwałę Rady Ministrów z 1977 r.

3.7. W 1996 r. została uchwalona ustawa z dnia 18 stycznia 1996 r. o czasie letnim (Dz. U. Nr 29, poz. 128) upoważniająca Prezesa Rady Ministrów do wprowadzania i odwołania czasu letniego w drodze rozporządzenia. Na mocy tej ustawy Prezes Rady Ministrów wydawał rozporządzenia w sprawie wprowadzenia i odwołania czasu letniego. Powyższe przepisy były ogłoszone w Dzienniku Ustaw jako rozporządzenia o terminach zmiany czasu:

- w latach 1996 i 1997 (Dz. U. z 1996 r. Nr 31, poz. 136),
- w latach 1998-2001 (Dz. U. z 1998 r. Nr 12, poz. 44),
- w latach 2002-2006 (Dz. U. z 2001 r. Nr 143, poz. 1613).

4. Stan prawny w innych krajach

4.1. Niemcy

Ustawa o określeniu czasu (ustawa o czasie) z dnia 25 lipca 1978 r.:

- określa czas urzędowy jako czas środkowoeuropejski, odniesiony do uniwersalnego czasu koordynowanego UTC przez dodanie jednej godziny,
- określa czas urzędowy w okresie letnim jako czas letni środkowoeuropejski, odniesiony do uniwersalnego czasu koordynowanego UTC przez dodanie dwóch godzin,
- szczegółowo definiuje uniwersalny czas koordynowany UTC,
- upoważnia rząd federalny do wprowadzenia i odwołania czasu letniego,
- wyznacza Physikalisch-Technischen Bundesanstalt (PTB) do prowadzenia i rozpowszechniania czasu urzędowego na obszarze Niemiec.

4.2. Francja

Dekret nr 78-855 z dnia 9 sierpnia 1978 r.:

- określa czas legalny na obszarze Republiki Francuskiej odniesiony do uniwersalnego czasu koordynowanego UTC przez dodanie lub odjęcie pełnej liczby godzin,
- upoważnia organy państwowe do wprowadzania czasu letniego,
- ponadto zakazuje posługiwania się skalą czasu GMT (Greenwich Mean Time).

Utrzymanie czasu legalnego i rozpowszechnianie sygnałów czasu legalnego we Francji jest koordynowane przez Obserwatorium Paryskie wchodzące w skład BNM (Bureau National de Métrologie).

4.3. Szwajcaria

Ustawa o czasie z dnia 21 marca 1980 r. oraz zarządzenie o czasie letnim z 1984 r.:

- określa jako czas legalny w Szwajcarii czas środkowoeuropejski odniesiony do uniwersalnego czasu koordynowanego UTC z dodaniem jednej godziny,

– upoważnia rząd do wprowadzenia czasu letniego środkowo-europejskiego zgodnie z dyrektywą Unii Europejskiej.

Za utrzymanie czasu legalnego i rozpowszechnianie sygnałów czasu legalnego jest odpowiedzialny METAS (Metrology and Accreditation Switzerland).

5. Unia Europejska

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/84/WE z dnia 19 stycznia 2001 r. o czasie letnim postanawia o wprowadzeniu czasu letniego w ostatnią niedzielę marca i odwołaniu czasu letniego w ostatnią niedzielę października o godzinie 01:00 czasu uniwersalnego (rozumianego jako UTC) w krajach Unii od roku 2002 na czas nieokreślony oraz o publikowaniu przez Komisję na każde następne 5 lat szczegółowego harmonogramu przedstawiającego daty rozpoczęcia i końca okresu obowiązywania czasu letniego. Jest ona kontynuacją ósmej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 97/44/WE z dnia 22 lipca 1997 r. o czasie letnim wprowadzającej czas letni w latach 1998-2001 w identycznych przedziałach czasowych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje ustawa

Ustawa oddziałuje na obywateli i inne podmioty odnoszące się w swej działalności do czasu urzędowego, działające na terenie kraju.

2. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został umieszczony na stronie internetowej Głównego Urzędu Miar.

Ponadto projekt ustawy został przesłany do konsultacji społecznych do następujących podmiotów: Instytutu Łączności, Centrum Badań Kosmicznych PAN, Instytutu Tele-Radiotechnicznego, Telekomunikacji

Polskiej S.A., Polskiego Radia S.A. Konfederacji Pracodawców Polskich, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych, Business Centre Club – związek Pracodawców, Krajowa Izba Gospodarcza, OPZZ, NSZZ „Solidarność”, Forum Związków Zawodowych, Federacji Konsumentów.

Nie zgłoszono uwag.

3. Wpływ ustawy na dochody i wydatki sektora finansów publicznych
Wejście w życie ustawy nie spowoduje wpływu na dochody i wydatki sektora finansów publicznych, w szczególności na wydatki i dochody budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.
4. Wpływ ustawy na rynek pracy
Wejście w życie ustawy nie spowoduje bezpośrednich skutków związanych z rynkiem pracy.
5. Wpływ ustawy na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki
Wejście w życie ustawy nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.
6. Wpływ ustawy na sytuację i rozwój regionalny
Nie przewiduje się wpływu projektowanej ustawy na sytuację i rozwój regionalny.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

MINISTER

Prof. dr hab. Danuta Hübner

Min. DH- 3561/03/DPE/as

Warszawa, 24. 10, 2003 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o czasie urzędowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz.494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy o czasie urzędowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pismo nr RM-10-185-03), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Celem przedłożonego projektu ustawy jest zmiana przepisów w zakresie czasu urzędowego i powiązanie ich z międzynarodowym uniwersalnym czasem koordynowanym UTC oraz ustawowe określenie organu uprawnionego do wyznaczania oraz rozpowszechniania czasu urzędowego. Ustawa zawiera odesłanie do czasu środkowoeuropejskiego, którym jest czas UTC zwiększony o godzinę.
- II. W prawie Unii Europejskiej podstawowe znaczenie w projektowanym zakresie ma Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/84/WE z dnia 19 stycznia 2000 roku w sprawie postanowień dotyczących czasu letniego (Dz. Urz. WE nr L 31, 02.02.2001). Wprowadza ona czas letni w okresach od g. 0:01 czasu UTC ostatniej niedzieli marca do g. 01:00 czasu UTC ostatniej niedzieli października.
- III. Projektowana regulacja nie transponuje szczegółowych postanowień Dyrektywy 2000/84/WE w zakresie ram czasowych czasu letniego, ale pozostawia je regulacjom

rozporządzenia wykonawczego Prezesa Rady Ministrów. Przedłożone wraz z projektem ustawy rozporządzenia, a w szczególności projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie wprowadzenia i odwołania czasu letniego środkowoeuropejskiego w latach....., mający na celu ustalenie szczegółowego harmonogramu wprowadzenia i odwoływania czasu letniego środkowoeuropejskiego zapewnia pełną implementację Dyrektywy 2000/84/WE.

IV. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, iż projekt ustawy o czasie urzędowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Jerzy Hausner
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU

Jarosław Piętnas

**ROZPORZĄDZENIE
PREZESA RADY MINISTRÓW**

z dnia r.

**w sprawie wprowadzenia i odwołania czasu letniego środkowoeuropejskiego w
latach**

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia r. o czasie urzędowym na obszarze
Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U.) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Czas letni środkowoeuropejski wprowadza się:

- 1) w r. - dnia marca;
 - 2) w r. - dnia marca;
 - 3) w r. - dnia marca;
 - 4) w r. - dnia marca;
 - 5) w r. - dnia marca
- o godzinie 2 minut 00 czasu środkowoeuropejskiego (o godzinie 1 minut 00 uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL)).

2. Wprowadzenie czasu letniego środkowoeuropejskiego polega na zmianie wskazań zegarów z godziny 2 minut 00 na godzinę 3 minut 00, która będzie godziną początkową czasu letniego środkowoeuropejskiego.

§ 2. 1. Czas letni środkowoeuropejski odwołuje się:

- 1) w r. - dnia października;
 - 2) w r. - dnia października;
 - 3) w r. - dnia października;
 - 4) w r. - dnia października;
 - 5) w r. - dnia października
- o godzinie 3 minut 00 czasu letniego środkowoeuropejskiego (o godzinie 1 minut 00 uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL)).

2. Odwołanie czasu letniego środkowoeuropejskiego polega na zmianie wskazań zegarów z godziny 3 minut 00 na godzinę 2 minut 00, która będzie godziną początkową czasu środkowoeuropejskiego.

3. Czas od godziny 2 minut 00 do godziny 3 minut 00 czasu środkowoeuropejskiego będzie się oznaczać dodatkową literą "a" (godzina 2a minut 01 do godziny 3a minut 00), po czym nastąpi godzina 3 minut 01 czasu środkowoeuropejskiego.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów

Uzasadnienie
do projektu Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów
w sprawie wprowadzenia i odwołania czasu letniego środkowoeuropejskiego

1. Celem wydania rozporządzenia jest ustalenie szczegółowego harmonogramu wprowadzania i odwoływania czasu letniego środkowoeuropejskiego na okres co najmniej jednego roku kalendarzowego, w tym określenie sposobu oznaczania dodatkowej godziny przy odwołaniu czasu letniego środkowoeuropejskiego.
2. Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z konieczności:
 - ustalenia i podania do publicznej wiadomości dokładnych dat, od których następuje wprowadzenie lub odwołanie czasu letniego środkowoeuropejskiego, w sposób spójny z państwami członkowskimi Unii Europejskiej i zgodnie z ustaleniami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/84/WE z dnia 19 stycznia 2001 r. o czasie letnim;
 - zapewnienia zsynchronizowania harmonogramu wprowadzania i odwoływania czasu letniego środkowoeuropejskiego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z harmonogramem wprowadzania i odwoływania czasu letniego na obszarze Unii Europejskiej;
 - zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego i zewnętrznego, a zwłaszcza transportu, komunikacji i sektorów przemysłu wymagających długotrwałego planowania, biorąc również pod uwagę wprowadzanie czasu letniego przez państwa członkowskie Unii Europejskiej;
 - a także z dostosowania aktywności człowieka do naturalnego dnia słonecznego.

W celu zapewnienia spójności i zgodności z ustaleniami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/84/WE z dnia 19 stycznia 2001 r. o czasie letnim:

- czas letni środkowoeuropejski powinien być wprowadzany w ostatnią niedzielę marca o godzinie 1 minut 00 uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL);
- czas letni środkowoeuropejski powinien być odwoływany w ostatnią niedzielę października o godzinie 1 minut 00 uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL);
- szczegółowy harmonogram wprowadzania i odwoływania czasu letniego środkowoeuropejskiego dla kolejnych 5-ciu lat powinien być publikowany co 5 lat.

Obecnie na mocy ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o czasie letnim (Dz. U. Nr 29, poz. 128) na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wprowadzany jest i odwoływany czas letni oraz wydane zostały rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie wprowadzenia i odwołania czasu letniego:

- w latach 1996 i 1997 (Dz. U. 1996 Nr 31, poz. 136),
- w latach 1998 - 2001 (Dz. U. 1998 Nr 12, poz. 44),
- i w latach 2002 - 2006 (Dz. U. 2001 Nr 143, poz. 1613),

przy czym momenty wprowadzania i odwołania czasu letniego są odniesione do skali czasu Greenwich Mean Time (GMT), nie używanej już w skali międzynarodowej od 1975 r. (rezolucja nr 5 XV Generalnej Konferencji Miar z 1975 r. zaleca Państwom – członkom Konwencji Metrycznej stosowanie jako obowiązującego uniwersalnego czasu koordynowanego UTC). Na mocy wcześniejszych aktów prawnych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej czas letni był z przerwami wprowadzany i odwoływany od roku 1957.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ ¹⁾**

z dnia r.

w sprawie określenia sposobów rozpowszechniania sygnałów czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL) przez Prezesa Głównego Urzędu Miar

Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia r. o czasie urzędowym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr) zarządza się, co następuje:

§ 1. Sygnały czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL) są rozpowszechniane z Głównego Urzędu Miar następującymi sposobami:

- 1) całodobowo w sieci Internetu z dwóch serwerów czasu o adresach: **tempus1.gum.gov.pl** i **tempus2.gum.gov.pl** z zastosowaniem protokołu transmisyjnego NTP (Network Time Protocol);
- 2) całodobowo w sieci telekomunikacyjnej z wykorzystaniem modemu telefonicznego i zastosowaniem kodu sygnałów czasu European Telephone Time Code; numer dostępowy modemu - (0-prefix-22) 6548872;
- 3) metodą radiodifuzyjną za pośrednictwem jednostek radiofonii publicznej co każdą pełną godzinę.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Gospodarki, Pracy
i Polityki Społecznej

1) Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 1, poz. 5).

Uzasadnienie

do projektu Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
w sprawie określenia sposobów rozpowszechniania sygnałów czasu urzędowego i
uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL) przez Prezesa Głównego Urzędu Miar

1. Celem wydania rozporządzenia jest określenie i podanie do publicznej wiadomości sposobów rozpowszechniania sygnałów czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL) przez Prezesa Głównego Urzędu Miar w związku z uprawnieniem Prezesa Głównego Urzędu Miar do utrzymywania czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL) oraz do rozpowszechniania sygnałów tych czasów.
2. Potrzeba wydania rozporządzenia wynika:
 - z konieczności zapewnienia prawidłowego funkcjonowania przepisów ustawy o czasie urzędowym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej odnośnie definicji czasu urzędowego (Art. 2. projektu ustawy);
 - z istnienia jednego źródła czasu urzędowego, opartego na uniwersalnym czasie koordynowanym UTC(PL);
 - z konieczności zagwarantowania użytkownikom dostępności do sygnałów czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL) oraz zagwarantowania jednolitości i rzetelności tych sygnałów;
 - z konieczności ustalenia i podania do publicznej wiadomości sposobów rozpowszechniania sygnałów czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL).

Sposoby rozpowszechniania sygnałów czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL) wymienione w projekcie rozporządzenia są adekwatne do obecnych możliwości Głównego Urzędu Miar. Na dzień dzisiejszy w Polsce podmiotami rozpowszechniającymi sygnały czasu są:

- Główny Urząd Miar (Laboratorium Czasu i Częstotliwości) – utrzymuje w ciągłej pracy system TDS (Time Distribution System) umożliwiający zdalną synchronizację zegara systemu komputerowego z czasem UTC(PL) poprzez połączenie modemowe (tel. /0-prefix-22/ 654 88 72). Prowadzone są w sposób ciągły porównania zegary atomowe tworzące czas UTC(PL) metodą satelitarną, oznaczaną jako GPS CV umożliwiające synchronizację zegarów atomowych z dokładnością pojedynczych nanosekund. Uruchomiony jest system rozpowszechniania czasu przez sieć internetową z wykorzystaniem specjalizowanych komputerów, tzw. serwerów czasu o adresach: tempus1.gum.gov.pl, tempus2.gum.gov.pl;
- Polskie Radio S.A. – nadaje sygnały akustyczne z Laboratorium Czasu i Częstotliwości Głównego Urzędu Miar, sygnały dostępne są na falach długich 225 kHz oraz ultrakrótkich (UKF);
- Centrum Badań Kosmicznych PAN - Obserwatorium Astrogeodynamiczne w Borowcu – utrzymuje 2 serwery czasu o adresach: pavo.cbk.poznan.pl, vega.cbk.poznan.pl;
- Inne rozgłośnie radiowe – nadające akustyczne sygnały czasu nie synchronizowane przez GUM;
- Telekomunikacja Polska S.A. – prowadzi „zegarynkę” pod nr tel. 9226;
- TVP i inne stacje telewizyjne polskie – zegar i telegazeta,

przy czym gwarancję jednolitości i rzetelności sygnałów czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL) dają sygnały pobierane z państwowego wzorca jednostek miar czasu i częstotliwości.

Charakter dystrybucji czasu w Polsce przedstawia poniższa tabela.

Metoda	Źródło czasu	Operator	Dostęp	Dokładność	Szacowana ilość użytkowników	Rodzaj użytkowników
Program radiowy	UTC(PL)	Polskie Radio	Program I i III	1 sekunda	miliony/miesiąc	Wszyscy
Zegarynka	Czas GPS	TPSA	tel. 9226	1 sekunda	100000/miesiąc	Wszyscy
Modem system TDS	UTC(PL)	GUM	tel. (22)654-88-72	kilka milisekund	10000/miesiąc	Rząd/Handel/ Banki/Giełda/ Badania
Internet NTP	UTC(PL)	GUM	tempus1.gum.gov.pl tempus2.gum.gov.pl	kilka milisekund	przewiduje się 300000/miesiąc	Wszyscy
Internet NTP	UTC(AOS)	AOS	pavo.cbk.poznan.pl vega.cbk.poznan.pl	kilka milisekund	300000/miesiąc	Wszyscy
GPS CV	UTC(PL)	GUM	Odbiornik czasu GPS CV	kilka nanosekund	20	TA(PL)/ Badania / Astronomia

oraz w przygotowaniu:

SDH	?	TPSA	serwery czasu	1 milisekunda	?	Telekomunikacja/Inni
-----	---	------	---------------	---------------	---	----------------------

Uwaga: dystrybucja czasu UTC(PL) jest równoważna z dystrybucją czasu lokalnego, tzn. czasu środkowoeuropejskiego lub czasu letniego środkowoeuropejskiego.